

INFORMACIJA O STATUSU REALIZACIJE PROGRAMA ZA PODSTICANJE ENERGETSKE EFIKASNOSTI U DOMAĆINSTVIMA

UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 18. aprila 2024. godine, donijela Program za podsticanje energetske efikasnosti u domaćinstvima i prihvatila Sporazum o saradnji između Ministarstva energetike i rudarstva i Fonda za zaštitu životne sredine, kojim je definisana implementacija Programskih aktivnosti (zaključci broj 08-305/24-2138/2).

Takođe, Vlada je dala saglasnost za korišćenje sredstava u iznosu od 8.000.000,00€ iz paketa direktne budžetske podrške Evropske komisije Crnoj Gori za prevazilaženje energetske krize, za realizaciju navedenog Programa.

Programom je definisano uspostavljanje finansijskog mehanizma koji doprinosi smanjenju potrošnje energije i troškova domaćinstava, unapređenju komfora stanovanja, smanjenju emisija CO₂ i zagađenja vazduha, razvoju zelene ekonomije i angažovanju domaće radne snage. Priprema Programa je realizovana uz podršku UNDP-a.

FINANSIJSKI OKVIR ZA REALIZACIJU PROGRAMA

Za realizaciju Programa obezbijeđeno je ukupno 8.800.000€ i to:

- 8.000.000€ iz paketa direktne budžetske podrške Evropske komisije;
- 300.000€ iz budžeta Opštine Pljevlja;
- 500.000€ iz sredstava Fonda za zaštitu životne sredine.

Program se sprovodi kroz dvije komponente:

Komponenta 1 – Podrška mjerama energetske efikasnosti u individualnim stambenim objektima (7.500.000€), od čega je 1.700.000€ za domaćinstva u opštini Pljevlja, a 5.800.000€ za ostale opštine.

Komponenta 2 – Unapređenje energetske karakteristika omotača kolektivnih stambenih zgrada u opštini Pljevlja (1.100.000 €).

Upravljanje programom i promotivne aktivnosti finansiraju se u iznosu 200.000€.

REALIZACIJA JAVNIH POZIVA

Nakon usvajanja Programa, stekli su se uslovi za sprovođenje aktivnosti. Eko fond je 20. maja 2024. godine objavio Javni poziv za izbor kvalifikovanih izvođača radova, na koji je, nakon evaluacije, izabrano 28 privrednih društava.

Javni poziv za građane objavljen je 1. avgusta 2024. godine i sprovodio se kao otvoren postupak, do utroška raspoloživih sredstava. Na ovaj poziv podnijeto je ukupno 4.527 zahtjeva. Usled velikog broja zahtjeva, Komisija za nadzor i koordinaciju sprovođenja Programa za podsticanje energetske efikasnosti u domaćinstvima donijela je odluku o privremenom obustavljanju prijave radi obrade pristigle dokumentacije i utvrđivanja raspoloživih finansijskih sredstava.

Imajući u vidu veliki broj prijava građana iz opštine Pljevlja koji su ispunili uslove, sredstva koja su bila predviđena u okviru **Komponente 1** u iznosu od 1.700.000,00€ su u potpunosti utrošena, uslijed čega je izvršeno preusmjeravanje preostalih sredstava sa Komponente 2, tj. kolektivnih zgrada u opštini Pljevlja na

Komponentu 1 tj. za podršku domaćinstvima u opštini Pljevlja u iznosu od **366.936,54€** . Međutim, i pored preusmjerenih sredstava, nedostajući iznos za građane opštine Pljevlja koji ispunjavaju uslove javnog poziva iznosi **534.039,00€**.

U okviru **Komponente 2**, zaključno sa 31.10.2025. godine, podnijeto je 15 zahtjeva, od kojih su svi odobreni, u ukupnoj vrijednosti od 733.063,46 €.

NASTAVAK PROGRAMSKIH AKTIVNOSTI

Preostali iznos neutrošenih sredstava Programa iznosi **815.940,00€**, koja se nalaze na računu Fonda za zaštitu životne sredine. S tim u vezi, Fond za zaštitu životne sredine obratio se Ministarstvu energetike i rudarstva sa zahtjevom za izjašenje o načinu opredjeljenja neutrošenih sredstava. Shodno tome, a radi efikasnog završetka realizacije Programa, predlaže se da se sredstva usmjere na sljedeći način:

- 536.000,00€ – za odobrene prijave domaćinstava u opštini Pljevlja za koje trenutno nema raspoloživih sredstava;
- 229.940,00€ – za ponovno otvaranje javnog konkursa za podnošenje prijava građana u ostalim opštinama Crne Gore;
- 50.000,00€ – za nastavak upravljanja programom i promotivne aktivnosti.

POSEBAN OSVRT – OPŠTINA PLJEVLJA

Opština Pljevlja ima dugogodišnje izazove u oblasti kvaliteta vazduha i energetske zavisnosti od individualnih ložišta. Zbog toga je u okviru Programa od početka planiran veći obim podrške za građane ove opštine, sa ciljem poboljšanja kvaliteta života, smanjenja zagađenja vazduha i stvaranja uslova za pravednu energetska tranziciju. Velikim odzivom građana potvrđena je potreba za ovim vidom podrške. Preusmjeravanje dodatnih sredstava omogućava da građani Pljevalja koji ispunjavaju uslove ostvare podršku, čime se doprinosi ostvarenju Programa i njegovih ciljeva u sredini koja je prioritarna prema socijalnim, ekonomskim i ekološkim pokazateljima.